

ACC. N:R. M. 7063: 1-5.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Abm. edde Lönsson
Härad: Frosta Adress: Sjövinge
Socken: Sjövinge Berättat av:
Uppteckningsår: 1940 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Utr. II: 19

Var på frågel. 19
Om takstol.
Takstolens utseende
Hur takstolen var fäst.
De vanligaste takstolarne.

opp alla

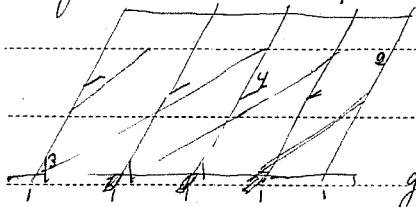
ACC. N:R

No. 7063 : 1.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Annette Jonsson
 Härad: Frosta Adress: Åsjuinge
 Socken: Åsjuinge Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Di. s. k. gammeldastälten finns här ju inte gott om, men en och annan gammal hänga finns ju. Den riktigt gamla typen av takstola som var på hus, och som är över 100 år var som fig 1. Rindstokarne eller åsarne var för de mästa av sken så di var starka. Man hör alltid de utt. de e au gammeldas ige så de håller i evardliga tider. Di åsarne, även tvärbjälkarne, ginge ut om väggen! Där var ju tvärbjälkar över huset som lofket lades på, och i uthusen jätten, di gick alltid med en ämne ut om väggen! På gamla hus var alltid låga takstolar, löst räise. Sparrarn² som bar upp takstolen var dels fästad på åsarne, men på större hänger var även lassar, eller klässar som höll dem uppe. På små hus var ju klenare sparrverk än på större hänger. Emellan sparrarne var kanalbjälkarn⁴. Över sparrarne var

snestiver placerade som styrkde hela räiset.

Di snestiverna var av ståta grenar, eller kluvna grenar, numera är di av slaner, eller silver.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R No. 7063: 2.

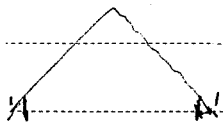
Landskap: Länne Upptecknat av: Annelle Sonesson
 Härad: Frosta Adress: Åsänge
 Socken: Åsänge Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

2

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Av andra byggnader minns jag fårtaan på Åsänge mosse den var byggd
 innan 1900, en liknande foderlada var på Åsänge fälad som di ans att ha
 foder i och kreatur om sommaren, men den var väggarna av sten, men på för-
 ladan var brädervägg. Takstolen på båda var ens, där var ju inget loft,
 så där var inga bjälkar på tvärs över längan. Där var ju tvärträen, såarna
 som hela takstolen vila på, så var sparrverket fäst på di träen.

Där var inga kanalbälkar, men där var snestiver som höll sparrarne.
 Så var ~~st~~ takstolen lätad, där var språnstak. Sparrarne var fästa på
 den bjälke, tvärträ, så, som var längs åt väggen, men så att di var s.k.
 utanpå, en ämne utänom trädet. De var ju inga takstolar som vora starka
 särskilt när husen vore tomma, där på fårtaan var inga låta dörrar
 utan endast bräder, så när stormarne dog lyftes takstolen.

Den for vi för många år sen då den starka julstormen var
 Foderladan var där två bjälkar som gick tvärs över längan.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

No 7063:3

3

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Skåne Upptecknat av: Annette Lones son
 Härad: Frösta Adress: Åsänge
 Socken: Åsänge Berättat av:
 Uppteckningsår: 1940 Född år i

De fanns ju olika typer av takstolar, men den beskrivna har varit den vanligaste. På boningshus som var ordentligt högt räise, där gick tvärträen som takstolen in på väggen, men så var en gesims, en bräda mellan bjälken och taket, så var där stå under var sparr vanpå var tvärbjälke. Takstolen skulle bli starkare, den bestyr av de stödderna.

Men den typen har även tillkommit på senare tid, eller räknat omkring 1900. Di ska lyfta takstolen för att få höjaren på de gamla husen hängde ju tagskägget ner för fönstern, på loftet var ju så lågt så en kor benämnt gick rakt. Där fick läggas in bjälke vanpå de andra så väggen blev säkrare.

Sådana takstolar finns ännu på gamla hus. De är hus, boningshus som är gamla, nog byggda innan 1850 taket, men sen omändrat något. Di har ändrat något på gammaldags typen.

En ändring skedde ju redan på 70 taket, och som allt mer. Så innan 1900 byggdes husen med höga takstolar där blev större
 plats.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 7063:4

Landskap: Länne Upptecknat av: Amelie Lomsson
 Härad: Frösda Adress: Åsänge
 Socken: Åsänge Berättat av:
 Uppteckningsår: 1940 Född år i

4
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

Den vanligaste typen var ju den först beskr. åtomistone i små ställe och bo-
 ringshus. Den andra i bondgårdar, eller större ställe, mest någon byggnad
 som endast skulle rymma foder, eller något i så fall att inde loft eller jätte bo-
 hövdes. Senare, omkring 1900 byggdes längre, med höga takstolar, ovanpå
 bälverket som var också högt från grunden. Di takstolarne är med stöt-
 ter, som är beskr. Här var ju på di s.k. plattgaurarna, ställe som lyddes
 under herrgårdar, eller under kronan. Där var ju di husen, särskilt di som
 ryomde foder och redskap, byggda med takstol som nästan på fig. 2.
 Med sådana stötter från tvärbjälkarna, och upp, men även sådan som fig. 3.
 eller som! En sådan grov stiva var nit var bjälke. Därav har förändringen
 mycket kommit till småställen. Di mäske typerna har i
 allmänhet kommit från gårdarne. Till en stor del
 praktisera di sig själva fram, di förstod att med högre
 takstolar, åtomistone i udhus blev större utrymme till foder.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 7063:5

Landskap: Skåne Upptecknat av: Amelie Sorenson
 Härad: Frosta Adress: Åsinge
 Socken: Åsinge Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

5
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

För långt tillbaka var här ju inte byggmästare som nu. Jag minns gamla gubbar som är döda för länge sen tala om när de var med om att bygga nåt hänge, således innan 1850. Då fick de lugga till alla bjälkarna.

De mätte som byggdes, som stod för byggandet hade var vid nåt gård i Hörby fanns ju även någon som kunde, men de var mest socknens egna, så var ju andra med som var något vanda timmermän.

För i tiden kom så ofta göinga hit ned, de genomförde också ändringar, de kom med nya typer. Här var göinga som kunde bygga också.

Göinga kom ju hit med timmer. Här är ännu kvar hus som är av göinga-timmer. Tillkomsttiden för andra typer är ej gott att bestämma, de kom dels när nåt ny innehavare kom i stället, de kom ju ofta sådana från stätten.

Då kom den med nyare typer. De som var infödda här förstod ju ej så mycket, men när man kom från annat håll med något ändring blev de så på flera håll. Eftersom här då blev kunnigare byggmästare blev de ändringar

Skriv endast på denna sida!